Sayı: 63

Amcabey

Günahkârlar — Sırtındakilere bakılırsa bu da bizim yolun yolcusu!..

SABRIN SONU ..

Kazancı bol, güzeli işvelidir dediler
Naklimekân eyledik İstanbul diyarına!
Bir kümese havadan bir kaç bin istediler,
Eremedik bu işin künhüne, esrârına!.

★

Nakliye ücretini yükseltmiş Belediye,
Bu yüzden tövbe ettik çaresiz et yemeye,
Böylece her gün oruç tutmak farzoldu diye
Çağırsın Lütfi Kırdar bizleri iftârına!

★

Kaç saat tramvayı bekledik durak durak..
Tıklım, tıklımken içi, hevenk hevenk basamak,
Bir yerine asıldık yılmayıp saldırarak,
Beşliği kurban ettik polisin ihtârına!

«Lüküs Hayat» oynuyor Halideyle Muammer,
Lüks apartımanlar da elbet tasvire değer,
Şikâyet edilmezdi, titrenilmese eğer;
Kalorifer parası dahilken icarına!..

★

İki ay sonra bilmem dolacak mı bu çile?
Yola gelmelerini beklemişiz nâfile..
«İnsaf» denilen metâ çekmezdi gram bile;
Düşse bir gün kazara vurguncu kantarına!

★

Erkek çapkınlığında, hanım alışkın bola,
Evlilik yollarında nicesi vermiş mola..
Vergisine şimdiden yüzde beş yüz zammola,
Devrin halkalanmamış talihli bekârına!

Amcabey, şu mükâfat ağzımıza bal çaldı,
Gönül o gündenberi türlü hülyaya daldı,
Ellerimiz yukarda her dem duada kaldı,
Hele bir sabredelim kanunun izharına!..

AMCABEY

Amcabey'in POSTASI

Dörtyol, H. Osmanoğlu:

— Annem beni kendi istediğine vermek istiyor. Halbuki beni seven bir genç kız var. Bu evlenmeye mâni olacağını söylüyor. Bu vaziyette ne yapmam gerektir?..

A. — Annenize isyan edin diyemem. Fakat annenize benden selâm söyleyin, o da sizin isteğinize ve zamanın icaplarına isyan etmesin!..

Kayseri, Me-Ra-Ba:

— Bir bilgin «sevenin yüzü gülmez, hele bir sev de gör!» demiş. Hakikî sevenler için doğru olsa gerek. Fakat sizin güldürdüğünüz âşık çehreleri bu vecizeden hariç midir?

A. — Ayıp değil a, bilginin bu vecizesini beğenmedim. Çünkü, gerçekten sevişenlerin birbirine ıstırap değil, zevk, neşe ve saadet vermeleri gerekir. Aksi takdirde sevginin mânası değişir. Bizim, âşık çehreleri bile güldürmemizde okuyucularımıza olan hakikî sevgimize delildir.

Nişantaşı, Jale Altaş:

— Ne kadar mütefekkir, sanatkâr, âlim tanıdımsa hepsinin de saçları yağlı, kepekli!.. Bu neden acaba?..

A. — Saydığınız insanlar daima başkalarının gözlerinde çöp arıyan kimselerdir kızım. Bunların kendi gözlerindeki merteği görmemeleri tabiîdir!..

Dörtyol, Halfetiligil:

— Bekârlık vergisinden kurtulmak için evlenmek istiyorum. Fakat hasta ve parasız olduğum için kimse kız vermiyor. Ne yapayım?

A. — Hastalığınız evlenmenize mânise bir şey demiye hakkınız yok. Amma parasızlık evlenmiye mâni değildir. Evlilik hamamına girmiş nice çıplaklar tanırım ki bu hamamdan Karun olup çıkmışlardır!.. Fakat, vergiden kurtulmak için evleneceğinizi aman kimse duymasın. Zira, benim bildiğim, vergiden kaçmak için değil, mesut bir yuva kurmak için evlenilir.

Sadık Köpek!..

KARİKATÜR TEFRİKAMIZ
Pek yakında başlıyor!..

Çizen: Selma Emiroğlu

Yazan: PATAVATSIZ

12 ŞUBAT 1944

İDARE YERİ :
Gağaloğlu, Halkevi sokağı
CUMHURİYET Matbaası

Posta kutusu: İst. 555
Telefon : 24290

AMCABEY

CUMARTESİ GÜNLERİ ÇIKAR
SİYASÎ MİZAH MECMUASI
Müessisi :
CEMAL NADIR GÜLER

Cilt: 3 – Sayı: 63

FİATI, HER YERDE
10
KURUŞTUR.

ABONE ŞARTLARI:

YURT İÇİ :	Bir seneliği	500 Kş.
	Altı aylığı	250 »
YURT DIŞI :	Bir senelığı	900 Kş.
	Altı aylığı	500 »

Dev Aynası

Sulh ve Kadın !

Şu kanlı harbin sona erip beşeriyetin rahata kavuşmasını can ve gönülden istiyenlerin sayısı harp uzadıkça artıyor. İlerde açılacak ikinci cephe harekât kumandanlığına tâyin edilmiş olan General Montgomeri bile, harbin artık çok uzadığını, teftiş ettiği kıtalarına karşı söylediği nutukta bildirdi. Yalnız ihtisası muharebe olan insanları dahi bıktırmış olan bu harbin neticesi için dünya kadınlığının büyük çapta bir hareketi henüz görülmüyor.

O dünya kadınlığı ki, hayvanların bile eziyet çekmesine razı olamıyarak kurdukları himaye cemiyetleri için yüz binlerce dolar sarfederdi. Ne oldu, neden cinsilâtifin sesi çıkmıyor?.. Ölenler onların çocukları, yaralananlar babaları ve sevgilileri değil mi?.. Fakat gidenin unutulduğunu ve yerinin dolacağını da biliyorlar...

Bize öyle geliyor ki, bu harp kadınlara kaybettikleri can yoldaşlarından ötürü acılar veriyor. Fakat bütün dünya erkeklerine de yarından emin olmadıklarından, bir cömertlik bahşediyor. Bu cömertlik te kadının herşeyden fazla muhtaç olduğu lüks ihtiyacını temin etmektedir. Kadın, dünya mahlûkları içinde acıya ve ağrıya en fazla tahammül edenidir. Onun bu kabiliyeti olmasa nesilleri üretmek mümkün olmazdı. Dünya mahlûklarının erkek cinslerinden biri bir defa gebe kalabilseydi, değil kendileri, kadınları da bir daha lôhusa yatağına yatırmamak için ant içip nesilleri kuruturlardı. Acıya, ağrıya en çok dayanan kadınlar bu harbin acılarına da erkeklerden fazla dayanabildiklerinden seslerini kesmiş ve kısmış olsalar gerek.. Yalnız kadının dayanamadığı bir şey vardır, o da tatlı şeylerdir. Uzun saçlıların en tatlı buldukları şey de lükstür. Kadın esasen tabiatinde mevcut acıya dayanmayı, en tatlı bulduğu şeylere kavuşmak pahasına, cinsî bir vazife bildiğinden susuyor galiba...

Tevekkeli değil atalar «elinin hamuru ile erkek işine karışma» derlermiş.. Bu yeni kadınların ellerinden hamur işi gelmediği halde erkek işine karışmak istememeleri de dünya ve hayat cidallerinin içyüzünü ninelerimizden daha iyi keşfettiklerine delâlet etmez mi?.

Bu durum dünya kadınlığının feraseti namına bir kazançtır belki... Fakat dünya kadınlığının erkek işlerini bu kadar iyi bilmesi de dünya erkekliği namına bir tehlike değil mi?..

AMCABEY

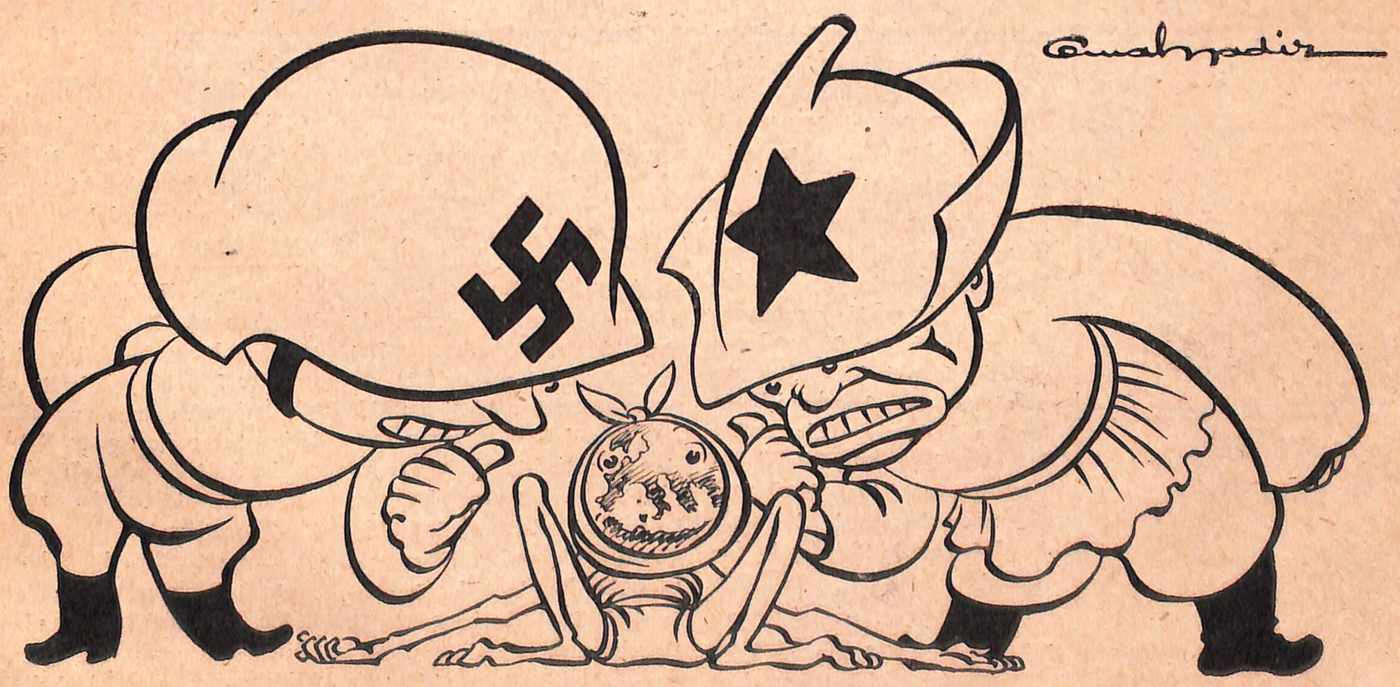

Sağdaki, soldaki hayır sahipleri — Gözünü aç, bu seni yutacak!..
Avrupa — Ne mutlu bana!.. Hâlâ yutulacak tarafım var demek...

ANKARADAN

ÇOCUK VERGİSİ!

Bu haftaların mühim dedikodularından biri bu oldu. Bekârlık vergisinden ne çıkar? Evlenmekten maksat çocuk yetiştirmektir. Bazı açıkgözler (yani açıkgöz bir çift!) bekârlıktan kurtulup evlenmek istiyebilir. Evlenmekle yalnız bekârlıktan kurtulmuyorlar, bekârlık vergisinden de kurtuluyorlar. Fakat, bakalım çocuk yetiştirecekler mi? Yani adamakıllı evlenmişler midir? Şu halde evlileri de ikiye ayırmak lâzımgeliyor: Bir kısmı göz boyamak için evlenmiş olanlar. Bir kısmı da aile kurup vatana evlât yetiştirmekten zevk alanlar. Yeni kanun göz boyamak için evlenmişlere bir Çocuk vergisi yükletiyor ki altından kolay kolay her babayiğit kalkamaz. Selâmet çocuk yapıp kurtulmaktadır!..

Bu kanun projesini Çocuk Esirgeme Kurumu hazırlamış ve Meclise sunmuştur. Bu projede kimsesiz çocuklara yardım etmekte olan Kurumun gelirini artıracak bazı pullar bulunduğu gibi, birinci mevki taşıtlara bineceklerle lüks kamaralara gireceklerin biletlerine, elektrik, su, havagazi makbuzlarına bu pullardan yapıştırılacaktır..

Bazı mebuslarımız tarafından çok yerinde görülen ve bu sene Meclisten çıkacağa benziyen bu kanunda bir madde unutulmuş gibi geliyor bana: Ya evlenen çiftlerde kısırlık hastalığı varsa ne olacak? Eğer kanuna, işin bu tarafını belirtmiyen bir madde konmazsa bu kabil çiftlir ömürlerinin sonuna kadar Çocuk vergisi verecekler demektir!.. Çocuklu aileler vurdu Sivastopolu desenize!..

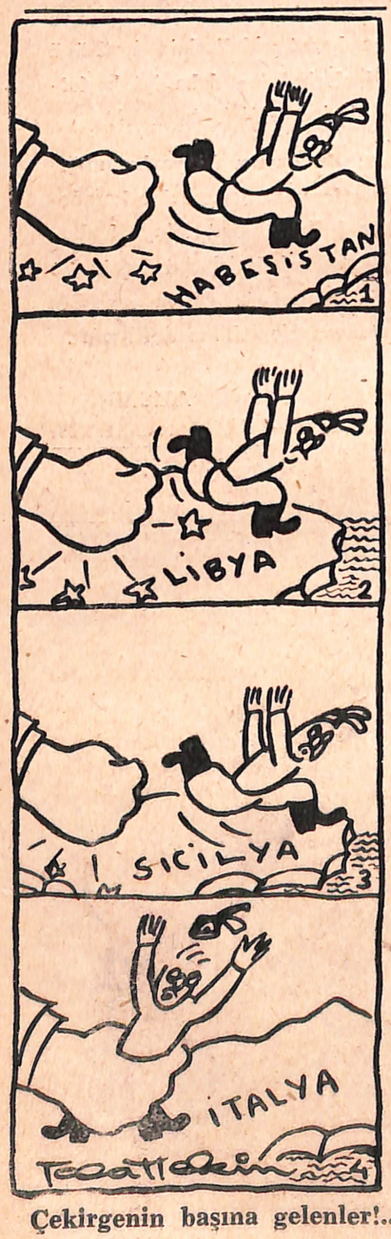

Çekirgenin başına gelenler!..

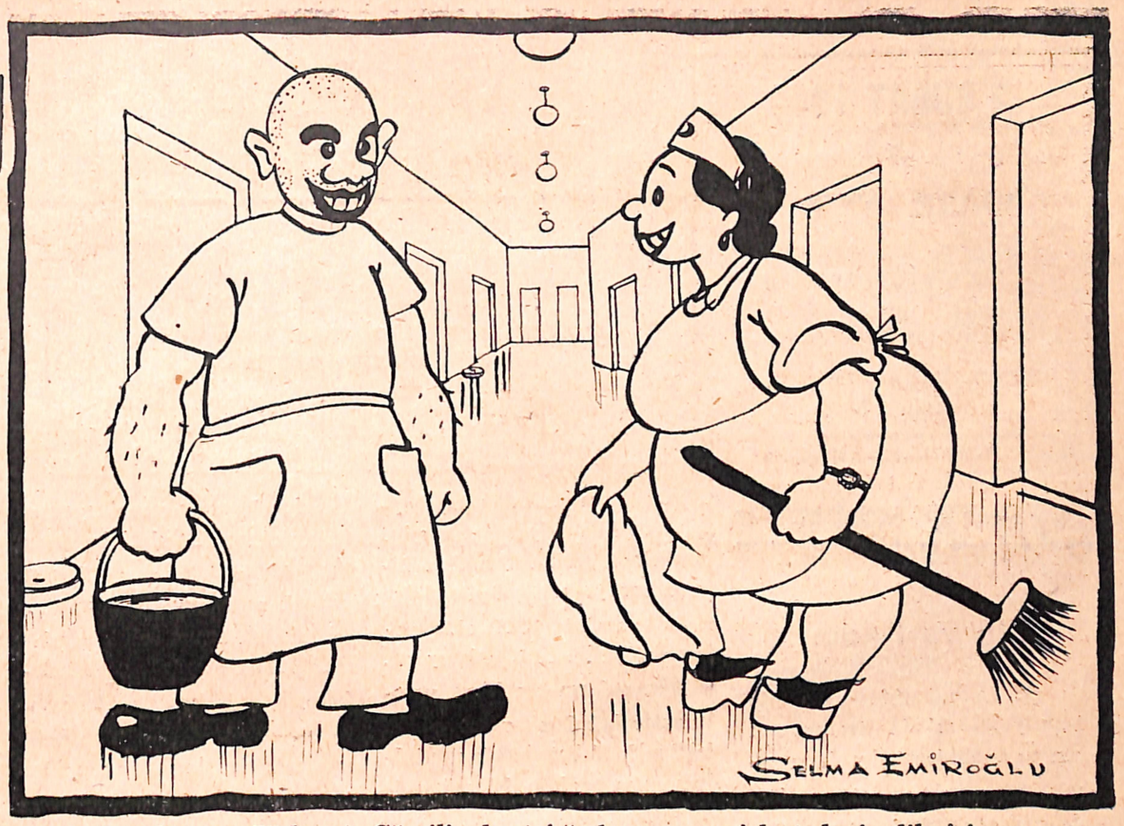

— Duydun mu Mehmet. Çörçilin hastalığı beyaz peynirle tedavi edilmiş!..
— Amanın hemşire sus!.. Hasta olup yatasım geliy!..

61 İNCİ SAYIDAKİ..

Ankara mektubumuzun bazı yerleri pek karışık bir halde çıktı. Hani bu yazımız zelzele sırasında çıksaydı, eh bir kazadır olmuş, derdik. Amma öyle değil!. Her halde gözden kaçmış olacak. Meselâ Ankaranın 851 metre yüksekliği hakkındaki yazı «çiftliğe gösterilen rağbetten çok fazla olur» demiş kalmış. Ondan sonra gelen satırlar bir başka bahsin sonudur ki bu suretle ne evvelki yazının sonu, ne sonraki yazının başı anlaşılıyor.

Bunu biz belki de «Amca-bey» den önce gördüğümüz için onun adına okuyucularımızdan özür dileyelim dedik.

BİR HATIRA

Şu meşhur romancımızın tatlı tatlı yazdığı romanlar malûmdur. 1942 de Çemberlitaşta bir İstiklâl gazetesi çıkıyordu. Mahmut Yesarinin bu gazetede güzel bir romanı başlamıştı. Beş on tefrika çıktıktan sonra bu zatın verdiği müsveddelerden bir defteri kaybolmuş. O zaman tahrir şefi yetiştirilmek istenen ve tecrübe dersleri alan bir genç bu yazıları bulamamış. Mürettiphaneden sıkışmışlar. Nihayet iş başmuharrire aksetmiş, başmuharrir de üstat Nizamettin Nazif!. Vermiş emri:

— Dünkü tefrikayı oku, ona göre yazıver bir şeyler!..

Filhakika bir şeyler yazılmış, roman altüst olmuş; bir akşam bu uydurmalardan usanan genç, Yesarinin daha evvelce intişar eden tefrikalarını tekrar dizdirmiş ve devam etmiş.. Neden sonra bulunan müsveddeler de ara yere girmiye başlamış.. İşte o sırada bir edebî ankette Mahmut Yesariye soruyorlardı:

— Basılan tefrikalarınızı tekrar okur musunuz?

— Ne münasebet, vakit mi var ki..

Üstadın bu demecinden sonra iki taraf ta memnun olmuştu. Zira hem gazete tefrikasız kalmıyor, hem de muharririn romanı uzadıkça uzuyordu!..

HAKKIMIZDIR..

Vilâyetle Belediyeye gelen haberlere göre Berlin büyük elçimiz, Ankaraya gelecek yeni otobüsler için herşeyi temin etmiş. İsviçreden alınan on otobüsle beraber geliyorlarmış. Bunların harikulâde cmfh mfh mfh mff olduklarını öğrendiğim zaman kendi kendime:

— Şu taşıtlara itişip kakışmadan inip binmeyi öğrendik ya, dedim, artık otobüslerin en konforlusuna, en rahatına binmek hakkımızdır. Darısı İstanbullulaların başına!..

Ankaralı amca

Amcabeyden rivayet

Ağlatayım derken..

Nezihe Muhiddinin kitaplarını basan kitapçı, muharririn yeni bir eseri hakkında gazetelere ilân yazıyordu. Aldı eline kalemi, en acıklı, en müthiş kelimeleri sıralamıya başladı:

«Masum kızını bahçedeki fırında çatır çatır yaktıktan sonra öksüz torunlarının gözleri önünde damadile sevişen bir canavar ananın bu tüyler ürpertici, yürekler sızlatıcı, kalpler paralayıcı romanını okuyunca günlerce uykunuz kaçacak, aylarca hıçkırıktan boğulacak, seller gibi göz yaşı akıtacaksınız...»

Omuz başından satırları takip eden muharrir dayanamadı:

— Yeter artık, dedi, milleti ağlatayım derken güldüreceksin!

Bozulanlar..

Her akşam İstanbul halkına ya bir cinayet, ya bir yangın, ya bir kaza.. Hülâsa her halde kara bir haber veren bir gazete,, son zelzeleyi de iri, kara harflerle bildiriyordu. Bu heyecanlı haber, muharrirleri de ne kadar heyecana düşürmüş ki verdikleri tafsilâtta «... ilk zelzele sabah saat tam 16 yı 15 geçe olmuştur...» diye yazmışlardı.

Bunu okuyanlardan biri:

— Sabahın saat 16 sı olur mu kuzum?.. diye arkadaşına sordu. Arkadaşı:

— Olmaz tabiî, dedi, saat 16 öğleden sonraki eski 4 tür.

— Demek ki zelzele gazetecilerin saatini de bozmuş!..

— Yalnız saatini mi ya, aklını da beraber...

PETROL

Bayan, koşa koşa geldi, kocasına müjdeledi:

— Ayol, dedi, bizim kilerde bir şişe dolusu petrol varmış da haberimiz yok..

Elindeki gazetede « Bu harbin sebepleri» başlıklı bir makale okuyan bay:

— Aman hanım, yavaş söyle, diye parmağını dudaklarına götürdü, yeni bir dünya meselesi daha çıkaracaksın!..

«ELEMAN!»

Bir yandan çakıştırıyorlar, bir yandan radyo dinliyorlardı. Fasıl heyetinin çaldığı bir şarkıya cırlak bir kadın sesi refakat ediyor: «El'aman.. El'aman..» diye bağrıyordu.

Kafası dumanlananlardan biri yanındakine döndü:

— Şu radyo yıllardanberi çalışır... Hâlâ «Eleman!» diye feryat etmekten kurtulamadı!..

SARSINTI!

Karşı karşıya oturmuşlar, lâf atıyorlardı. Birisi:

— Derken efendim... diye sözüne devam etti, bir sarsıldık... Bir daha... Bir daha!.. Üçüncüsünde kendimi sokağa dar attım...

Yandaki masadan kulak misafiri olan bir meraklı lâfını kesti:

— Affedersiniz, dedi, siz de Bolu felâketzedelerinden misiniz?

Öbürü: — Hayır, dedi, otobüs yolcusuyum!

SİS

Sis yüzünden sefer yapılamıyan sabahlardan birindeydi. Kadıköy iskelesinde karşılaştılar. Selâm, sabahtan sonra, eli çantalı zat:

— Her sabah böyle sis yüzünden vapur işlemiyeceğini bilsem... diye söze başladı. Arkadaşı merakla:

— E, ne yapacaksın?.. diye sordu. Çantalı zat:

— Kadıköyde oturup İstanbulda memuriyet bulacağım!

Can kurtaran pireler!..

— Gece yarılarına kadar nerdeydin ulan?..
— Sinemdaydım baba!..

— Doğru söyle... Yoksa seni kıtır kıtır keseceğim..

— .....
.....

— Yeter oğlum.. titreme... inandım...

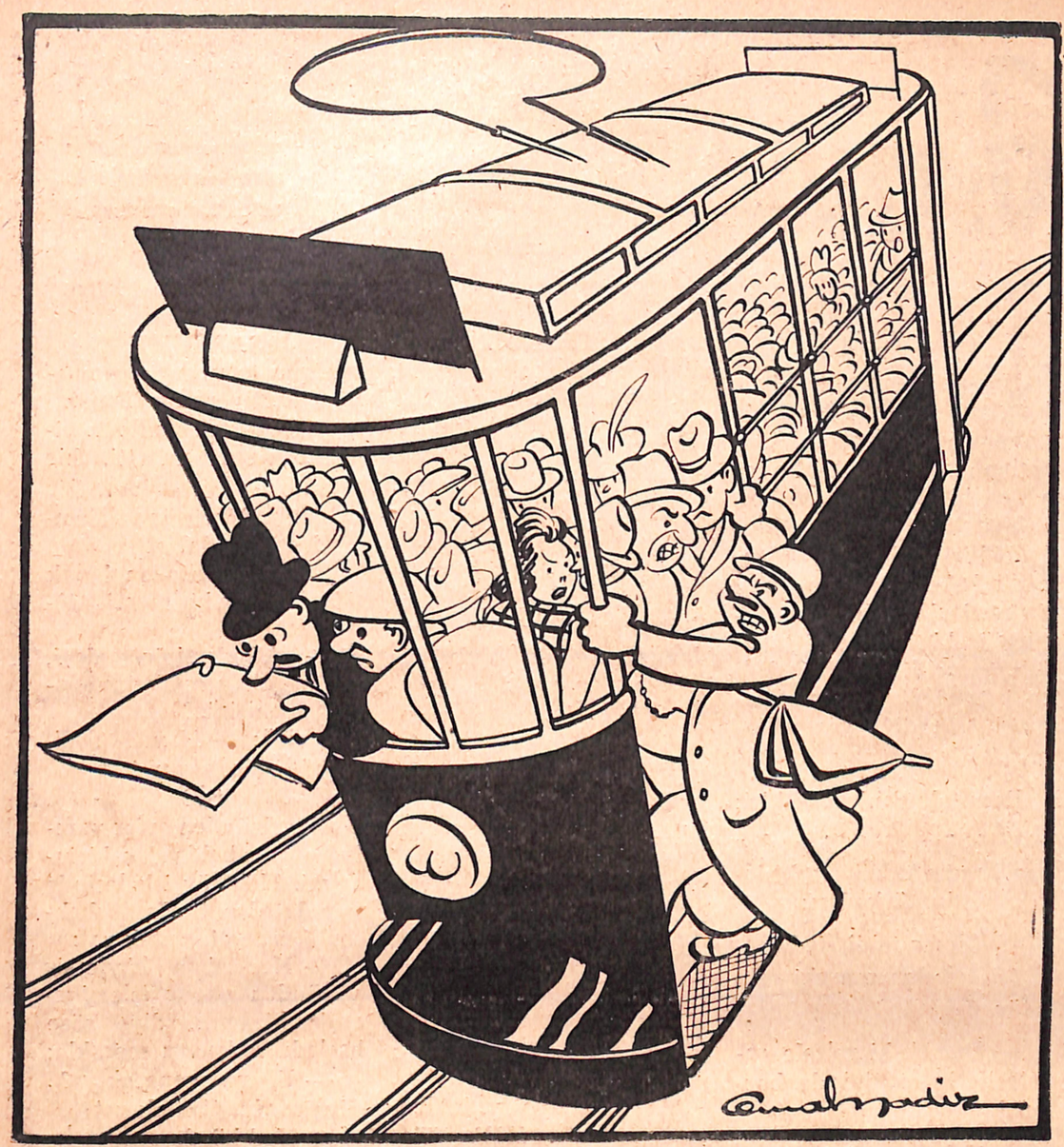

— Yeni seyrisefer nizamnamesinde «Tramvaylarda şarkı söylemek yasaktır» diyor.
— Vay canına!.. Tramvaylarda şarkı söylemek için rahat nefes alanlar da varmış desene!..

Aramızda yaşıyanlar :

Kıskanç

Hiç yaşını göstermez. Yaşından, çok gençtir. Sade, yüziyle değil, vücutça da öyledir. Ellisini geçtiği halde, yirmi beş yaşındaki delikanlılar kadar dinç, atılgan, çeviktir.

Sıtma nöbetine tutulur gibi kadın değiştirir. Fakat, bu nöbetlerin arası da pek soğumaz. Kadınların değişmesine göz yumacak olursanız, onu, daimî evveli farzetmekte hiç bir mahzur voktur.

Medenî insandır. Mütaassıp değildir, açık fikirlidir. Kusur, desem, kusur, denmez. Zayıf bir tarafı vardır : Kıskançtır. Kıskançlık, onda, huy halindedir.

Kıskançlık, çeşit çeşittir. Mevki, para, mal, kadın, herşey kıskanılır. Onun, mevkide, parada, malda gözü yoktur. o, karısını kıskanır.

Karısından şüphelendiği, yahut karısına kötü gözle bakıldığı için mi? Hayır!.. dedim ya, huy.

Kıskanç olduğu kadar da müstebit, mütehakkimdir. Yumuşak kocalara fena içerler:

— Arkadaş, gözünü aç! Ben, kılıbık değilim, kazağım, anlıyor musun? Sapına kadar erkeğim. Sizinkisi erkeklik değil ki... Yuları, karının eline veriyorsunuz; o, sizi nereye sürüklerse, koyun gibi, kös kös gidiyorsunuz.

Bazan, hayatını anlatır:

— Ben, bir kadınla evlenecek miyim, önce, nikâh yapmam. Öyle ya, sonunda anlaşamazsak. Yol yakınken dönersin. İnsanlar, göründükleri gibi çıkmıyorlar ki... Kavun değil ki koklayıp alasın. İnsan, tahminlerinde yanılıyor, aldanıyor. Baktım ki anlaşabiliyorum. O zaman, nikâh ederim. Huyumu severim, şim-

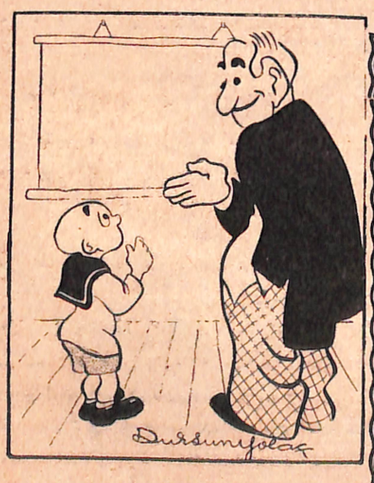

— Yazın yanan, kışın donan bir yer söyle!
— Eminönü meydanı!..

ELEMELER

Felek'ten şikâyet

Harp ile darp, eyledi imha, bütün dört köşeyi
Altüst etti herkesin âramını kambur felek!
Başka merci kalmadı, bilmem olur mu fayda?
Bir yolu bulsakta, Allaha şikâyet eylesek

Elebaşı

Koca !

YAZAN : MAHMUT YESARİ

diye kadar, bunun bir zararını, ziyanını görmedim.

Sinemalara, tiyatrolara, konserlere, maçlara, çaylara, plâjlara, gazinolara giden kadınları hiç hoş görmez:

— Kadın, evini bilmeli... der.

Bir gün, alı al, moru mor, hiddet topukta, bana geldi. Kıvılcım yemiş, ateş püskürüyordu. Ben, sormadan, anlattı:

— Karıyı bırakacağım.

— Hayrola?

— Eli işte, gözü oynaşta karılar, bana gelmez. Hele, sözüme kulak asılmadığını da görürsem, cinlerim tepeme biner. Küçük hanım, sanki benden izin almış gibi, kalkmış, arkadaşları ile sinemaya gitmiş. Arkadaşları kim? Bilmiyorum ki... Bilsem de ne çıkar? Benden izinsiz gitmesi, kâfi! Sinemaya gittiğini, anasından öğrendim. Eve döndüğüm zaman, daha gelmemişti. Bekledim, yemeği yedim. Gece yarısına doğru, yorgun, argın geldi. Sanki nazını çekermişim gibi; kırıklığım var! Başım ağrıyor! gibilerden haller... Yuvasını yapacağım ama, pundunu bekliyorum. Zıbardı, yattı. Ben, geç vakitlere kadar oturdum, okudum. Sabahleyin kalktığım zaman, yatakta yoktu. Anasına sordum: Nerede? Kocakarı: Sokağa çıktı, dedi. Nereye gitti? Anasına da söylememiş. Sabah, o saatte, nereye gider? İşe gitmedim. Başladım kurmıya. Saatler geçtikçe bir küçük şişe rakı aldırmıştım, çektim. Zaten sinirliyim, beynim, büsbütün döndü. Bir şey yapmak istiyordum. Ama, ne yapayım? Kendimden geçmişim. Sürahiyi kaptığım gibi gardrobun aynasına fırlattım,

(Arkası S. 8 de)

[Roma tarihinden bir yaprak : 404 de Romada bir glâdyatör(düşmanını yere serdi. Seyirciler sondarbe ile onun ölümünü beklerken bir papas yenilenin bağışlanmasını diledi. Fakat heyecanı kabaran halk, araya giren papası taşa tutup öldürdü...]

Glâdyatör — Araya girmiye korkmadın mı peder?..

Günün birinde araya girmiye cesaret eden Papa — Merek etme, seyircilerde elini kaldırıp taş atacak hal kalmadı!..

Dünden, Bugünden:

BERBER

Nev'i İstanbulda dört taneydi. Derece derece yükselterek sayalım:

Seyyar, kahvecilik zanaatını da yapan, ana caddelerde perukâr ve Beyoğlu Doğruyolunda kuaför.

Seyyar berber omuzunda zenbil, zenbilin içinde takım taklavatı, elinde basık iskemle,sokak sokak, pazar pazar gezerdi.

Bunların bekliyenleri var: Selâmünkavlene uğramış, evinin önceğizindeki kaldırımdan daha öteye gidemiyen hacı babalar; Sivastopol muharebesinden kalma, alaylı, mütekait, mülâzımıevvel veya mülâzimisani ağalar; bir de ahretliklerinin kol kafasını kazıtmak istiyen yaşlı hanım nineler.

Kahvecilik zanaatını da yapan berberler kenar mahallelerin çarşı boyunda dükkân sahibi idiler. Bileklerinde başka altın bilezikleri de mevcut: Diş çekmek, hacamat etmek, sülük tutmak...

Ana caddelerdeki perukârların dükkân ve tezgâhları mükemmel. Ekserisi sazende ve hanende. musiki erbabının yamanlarındandı. Meselâ Direklerarasında, devrin yektâ kanunîsi Şemsi; Veznecilerde, mızrabı menentsiz udi Selim; Beyazıt tramvay merkezinde, yayı eşsiz kemençeci Akribaz; Divanyolunda lâvtası gayet cümbüşlü Lambo.

Beyoğlu kuaförlerine İstanbul yakalılar, kelimenin andırışından ötürü,

— Sahi kavafavur; işleri hep kavaf işi!.. deyip dudak bükerler,

— Gûya saçı kıvama koymak için o tikenli tikenli, kirpi gibi yuvarlak fırçayı kafada dolaştırıyorlar; traştan sonra yüze kezzap gibi lâvantayı bulayıp adama gökte yıldız saydırıyorlar; bıyıkları ala Vilhelm yapmak için surata cendereyi bağlayıp insana akla karayı seçtiriyorlar!.. diye o caniptekilere hiç yanaşmazlardı.

S. M.

Berberlik tezkereli, diplomalı bir esnaf teşekkülü haline girdikten ve Belediye yasaklarile bir nizama sokulduktan sonra dükkânlarda, çene altına tutulan leğenlerin yerine akar sulu porselen küvetler geçti.. Bir köşedeki mangalın üstünde cızırdıyan su ibriklerinin yerini fokurdayan havagazi kazanları aldı.. Bir çok yerlerde de tüysüz oğlanlar yerine toy kızlar çıraklığa başladı..

Hattâ saç makinelerinin bile pabucu dama atıldı. Kuyruğuna elektrik teli takılmış makineler, tavandaki bir çobuk üstünde gidip gelerek ense traşı yapmada.. Değişmiyen yalnız iki şey var : Biri ustura, öbürü berberlerin çenesi!..

Berber dükkânlarının bugünkü tekâmülünde kadınların büyük tesiri olmuştur. Onların da erkekler gibi berbere gitmek zorunda kalışları bir çoklarına çekidüzen verdi.

Gerçe bazıları, salonlarını eski zaman tramvayları gibi paravana ile, perde ile ikiye bölüp işi idare ettiler. Fakat çoğu — Hele Beyoğlundakiler — dükkânlarını baştanbaşa değiştirerek önlü, arkalı, yahut altlı, üstlü iki bölük salonlar yaptılar.

Şıkır şıkır aynaları, pırıl pırıl elektrikleri, eciş bücüş kübik eşyasile insanın başını döndüren bu salonlarda traş koltuğuna kurulup bir yandan sakal kazıtmak, bir yandan radyoda çalınan bir parçayı dinlemek; sonra da eğilip musluktan akan ılık su ile yüzü, gözü yıkamak; musluğa takılı süzgeci de şöyle bir baş üstünde dolaştırmak; ıslanan saçları, ağzından lodos rüzgârı gibi sıcak hava fışkıran makine ile kurulamak; arkasından da kolonyalar, kremler, kompresler ve pudralarla taze can bulmak her halde hoş şey...

Hele sakal kazınırken ellerde bir huri misal manikürcü kızın ellerine teslim edilirse bugünkü traşa doyum olmaz!..

C. N.

(S. 7 den devam)

ayna, paramparça oldu. Komidinin aynasını da kırdım. Bununla, hırsımı alamamıştım. Aldım makası elime, yorganları, battaniyeyi doğradım. Yine sinirlerim yatışmıyordu. Deliye dönmüştüm. Eğer, karı, karşıma çıksaydı, onu da dilim dilim doğrıyacaktım. Talihi varmış kaltağın!.. Bu, açık açık burnuma gülmek! Ben, burnuma güldürür müyüm? Benim, ne adam olduğumu anlamalı! Kocakarıya bir temiz sopa çekmek te aklıma geldi ama, sonra vazgeçtim. İhtiyarın bir kabahati yok. Bir sıkımlık canı var. İki tokat atsam, geberecek. Adam hesabına katarlar da sorarlar. Yok yere, hapislerde çürü! Bir şişe rakı daha aldırttım, susuz musuz diktim. Bevnim, büsbütün alevlendi. Elime bir jilet geçirdim. Önce, yatak odasındaki sedîri, liyme liyme kestim, sonra, sofaya çıktım, sofadaki keçeyi,hasır iskemleleri jiletledim, daha sonra, misafir odasına girdim, yerdeki halıyı, kanapeleri, iplik haline getirinceye kadar ince ince kestim. Ellerim, kollarım yorulmuştu ama, sinirlerim de uyuşmuştu. Evde, fazla durmadım, giyindim, kendimi sokağa attım. Kaltak, yatacak yatak bulsun da yatsın, örtünecek yorgan, battaniye bulsun da örtünsün, oturacak sedir, iskemle, kanape bulsun da otursun...

Ertesi gün, evlerinin önünden geçiyordum. Kaynanası, kapıda idi, sordum:

— Damat bey, evde mi?

— Evde!..

— Ne yapıyor?

İhtiyar kadın, bir çok mânaya gelen bir gülümseyişle başını çarpıttı:

— Dün kestiği kilimleri, keçeleri, halıları; sedir, kanape yüzlerini örüyor!..

Mahmut Yesari

AK'LA KARA

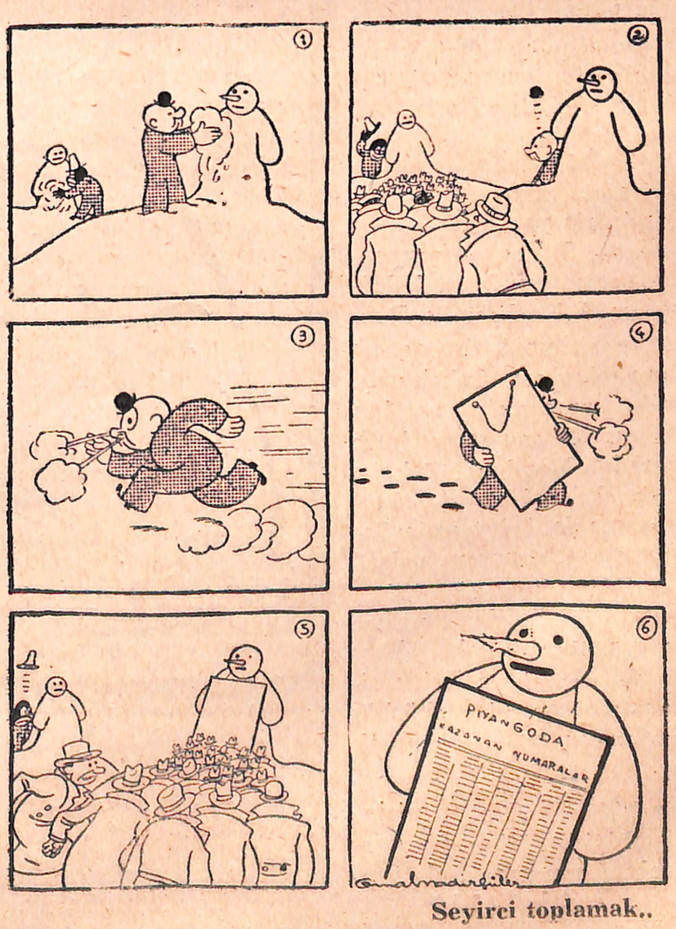

Seyirci toplamak..

Bir Evlenmenin Hikâyesi

Yazan : SERMET MUHTAR ALUS

Büyük sermayeli hususî şirketlerin birinde, dolgun maaşlı ikinci direktördü. Oldukça yakışıklı, bekâr ve ergen, kırkına merdiven dayamışlardan. Onun evlenmemek inadı baba annesine, anne annesine, teyzesine dağı derundu.

— Vaktin çoktan geldi, geçiyor bile. Erkek kısmı otuzuna kadar evlenmezse artık çekiver kuyruğunu. Taş çatlasa, dünya yerinden oynasa bir türlü evlenemez. Diyorlar, , bu yolda çeneleri işlettikçe işletiyorlardı:

— Nur içinde yatsın, dünürümüzün üvey oğlu, rahmetli eltimin kaynı, yine rahmetli görümcenin biläderi önümüzde mostra... Armudun sapı var, üzümün çöpü var diye her kıza bir kulp bulan erkek ömrü oldukça bekâr kalır. Evvelâ nur toplarından mahrum; ondan sonra, yanında yâr vefadarı olmadığından iki yakası bir araya gelmez. Ne çiyi pişirilir, ne kirlisi yıknır, ne söküğü dikilir. Hırpanilere döner; eline geçen paranın ne beti olur, ne bereketi... Daha sonracığıma şeriat da emretmiş. Vaktile her ramazan, camilerde vaizler bar bar bağıra bağıra nefes tüketirlerdi. «Ey cemaati müslimin, ey hemşeriler, oğullar. Kulaklarınızı dört açın, işbu söylediklerime balmumu yapıştırın. Gerek bir bakire, gerekse bir seyyibe ile başgöz olmıyan dindaşlarımızın semti re'sindeki arşıâlâ güldür güldür titrer ama gafiller onu duymaz!.. Evlenmiyen kişinin defteri âmalinin en başına ol günahı hattı celî ile yazılacak. Nikâh halkasını boynundan geçirmiyenlere cennette yer yok, hattâ ârâfta da!. Zebanilere kütük lâzım kütük, cehenneme de ateş...»

Bizim yakışıklı, bekâr, kırkına merdiven dayamış bayımız, yıllardanberi baba annesi, anne annesi, teyzesinin bu yolda döktüğü dilleri dinlemiş, kız kardeşleri mütemadiyen gıcılamış, nihayet:

— Peki, demişti. Münasip birini bulun, alayım!

Biraz eskice kafalıydı. Nişanlanıp bir müddet beraber gezerek halleşmek taraflısı değildi. Yine ninelerinin (sevip te dostunu alma, boşanıp ta kocana varma!) meseli kulaklarında küpe!..

Eski erkeklerin kıza görücü yollarken, ağızlarındaki basma kalıbı tekrarlıyordu:

— Kâfi derece güzel olsun, gayet iffetli olsun, biraz da serveti... derken lâfını kesiverirlerdi:

— Neden biraz? Çok servetli, mallı olsun. Şimdi koca nerede?.. Hem de senin gibisi? Kızlar hant hant ötüyorlar da senin tırnağına benziyeni bulamıyorlar!

Kendisinden on, on iki yaş küçük hemşireleri, zamane bayanlarındandı. Paçaları sıvamışlardı. Ağabeylerini bulunmaz Hint kumaşı sanıyorlardı.

Meselâ sinemada rasladıkları bir kızdan açarlar:

— Arkasında öyle şatafatlı bir tayyör vardı, terzi matmazel Novaranın dikişi olduğu yüzde yüz!.. Kumaşı, fasonu, garnitürü su içinde 300 lira!.. Kollejli Selma bir sporcu ile nişanlandı diyordu amma bozulmuş demek; zira parmağında alyans yok. Şişlide, eniştesinin yedi katlı apartmanında ablasile braber oturuyor!..

Kılı kırk yaran bay, sorar:

— Ne şekilde?

Derhal cevabı yapıştırırlar:

— Tıpkı «Heddi Lamar»ın eşi!..

Hemen artist kartları koleksiyonundan «Heddi Lamar»ın fotoğrafını gösterirlerken, karşıki dudak büker:

— Ayol bu sıska, sırık, çiyan gibi!.. Mavi gözleri varken saçlarını zifirî karaya boyamış. Ne zevksiz mahlûk!.. Eniştesinin apartmanından, ona ne, elin malından ne fayda? Sporcudan niçin ayrılmış, o da muamma; başkasında gözü mü vardı, nedir?

Keza, bayancıklar bir çaydan dönmede, önce ona koşarlar:

— Bu sefer öylesini bulduk ki emsali nadir... Mehlikalarla ahbap olduğu için yanlarında bir iki kere görmüştüm. Çaya Rönar arjanteden bir pelerinle geldi ki bu gün sokağa at, binlerce lira!. Parmağına bir yüzük takmıştı, paroldonör fındık büyüklüğünde!.. Talimhanede 10 daireli apartmanları var. Annesine, erkek kardeşine, buna kalmış. Hani geçenlerde gayet kalantor bir müteahhit ölmüştü de gazeteler resmini basmışlardı. İşte babası o...

Bizimki:

— Ne renkte, ne biçimde? diye sorarken yine artist kartlarını kapıp getirirler:

— Bu «Doroti Lamura»bak, onu görmedim deme!.. diye gösterirlerken, yüzünü ekşitir:

— Şimdi uzun saç nerede moda? Suratına baksana, arşın kadar. Gûya gözlerini süzüp mahmurlaştırıyor, fakat bu derecesi fazla!. Çindeki afyon tiryakilerinin aynı olmuş ta haberi yok. Apartmanına gelince şunu hatırdan çıkarmayın. Mütaahhit kısmı para kırdıkça nekesleşir!.. Bir gün olup eloğlu damat girecek diye kızını mirastan mahrum bırakmadığı, noterde, mahkemede, senet septle varını yoğunu oğlile karısının üstüne etmediği ne malûm?..

Kezalik taze, Park otelde bir düğün dönüşü, devirdikleri «bol» lerden keyifli keyifli, şakraya şakraya evden içeri giriyorlar. İkisinde de çığlıklar:

— Ağabey müjde, gözün aydın!. Artık bunun bahane bulacak tarafı yok!.. Hani Ayaspaşada, çinilerle süslü, Perapalas kadar heybetli bir apartman göze çarpar. Milyoner mühendis bay Feşmekânın mülkü!.. Bir tanecik kızı var. Kimler istemişse vermemiş... İşte o kız, Leylâ, düğündeydi. Yaşı 26, 27 raddelerinde, lâkin hiç göstermiyor. Onlarda yalnız o apartman mı, daha kaç tanesi. Fabrikalar, çiftlikler. Adam gözlerini yumunca mülklerin hepsi kızına kalacak!..

Daha sormadan, bir sinema kartı uzatırlar:

— Hani Holivudda Hüseyin Cahit Yalçını şappadak öpen yıldız «Betti Grabl». Mühendisin kızının fotuğrafını istiyelim, bu resmin yanına koyalım. Ayrı ayrı yüzlere aynı kadın demezsen yüzümüze tükür!..

Bay kahkahayı atmıştı:

— Bakınız şuna, Buharalılar gibi küçücük gözler. Saçlarının tepe tarafı fazla kabarık, iğreti midir nedir? Pek soğukneva mahlûk. Apartman mapartmana kulak vermeyin, belki en büyük hissesi ortaklarından birinindir!..

(Arkası S. 11 de)

KİRALIK SAHİFE

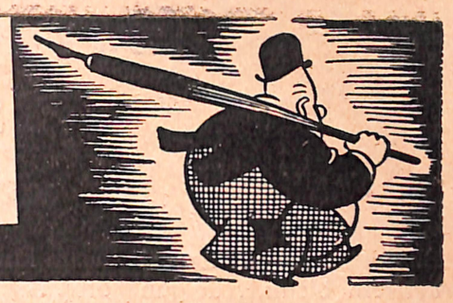

Bu haftanın kiracısı : Faruk Nafiz ÇAMLIBEL

TERKOS ÇEŞMESİ

Derinden derine semalar ağlar
Yakından uzağa Terkos çeşmesi.
En iyi sulara biricik membâ
Hayat her dudağa Terkos çeşmesi.

Göynünü Boğazın aşkı sarınca,
Yol almış İstanbul sokaklarınca,
Yeşil sahaları Kırdar kurunca;
Koyulmuş akmaya Terkos çeşmesi.

Böyleyken başından aşkındı derdi,
Mideyi oyardı, barsak delerdi,
Kaç usta sütçüye bol bol su verdi
Süttü, kaç çocuğa Terkos çeşmesi.

Vefasız vatmana yol gösteren bu,
Halkın feryadına cevap veren bu,
Kızaran gözlere yaş gönderen bu,
Duraktan, durağa Terkos çeşmesi.

Dünya şair oldu, şiir mezarda,
İlhamlar avlanmaz bağda, kırlarda..
Beyhude bunlarda mânâ arar da
Gider dağdan dağa Terkos çeşmesi.

Ne Seyfi yaş döker, ne Fazıl ağlar
Mâziye karıştı eski hülyâlar
Boş yere hıçkırır, boş yere çağlar
Uğrar her bucağa Terkos çeşmesi.

ALİ

Koltuğa yaslanır, neye dalarsın?
Duruşun, bakışın yaman be Ali!
Boş yere saati ne kurcalarsın?
Var daha seansa zaman be Ali!

Bir arka koltuktur pusuluk yerin,
Birazdan gelecek gözlediklerin
Neden düşünürsün hep derin, derin,
Onların halleri duman be Ali!

Böyle sen bekle de günler boyunca
Koynunu ellere satsın o gonca!
Kimseye kanmadın bunu duyunca,
Neydi ki gözünü yuman be Ali!

... Oturdu o çiftler bak ön sıraya,
Koklamadan onu hiç doya doya;
Yürek dayanır mı kurşun atmaya?
Karanlıkta parlar kaman be Ali!

Seyrederken filmi yanak yanağa
Gençler anlaştı ah!.. dudak dudağa
Kurşunu kahpeye atacağına
Tavana çevirdin... aman be Ali!

KISKANÇ!

Sakın bilet kestirme... Çantanı açma sakın,
Paranı gören olur, ona göz koyan olur!
Düşmanımdır seni kim oturtsa, cama yakın,
Baban bile çağırsa, benim bağrım kan olur!..

★

Dilerim Kırdar'dan ki sıra sıra duraklar,
Bir daha görünmeden, caddelerden sırolsun!
Kan tükürsün (tram) a davet eden dudaklar,
Sana yolcu gözüyle bakan vatman körolsun!..

COŞMA

Kaşlarına kalem çek
Oje sür parmağına.
Bu gün yaşın girecek
Kız baloluk çağına.

Söylemeden duruşum
Kesemden vurulmuşum,
Ko, görsün seni duşum
Düşüp aşkın ağına.

Kor olsam gönül yakmam,
Sel olsam sensiz akmam,
Akrabamsın bırakmam
Ellerin kucağına.

BULMACA

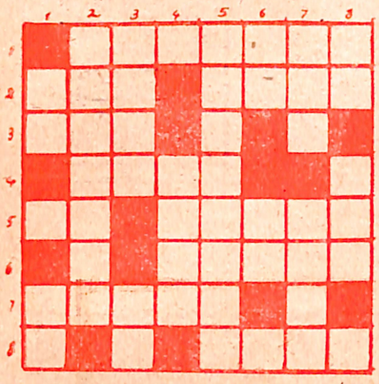

Soldan sağa:

1 — Tabii âfetlerden biri.

2 — Yol. Kapılarda bulunur.

3 — Bir emir.

4 — Sag ve solumuzda bulunur.

5 — Balıkların korktuğu şeylerden biri. Bir ev eşyası.

6 — Hevenk.

7 — Satışı yasak edilen bir gıda.

8 — Avrupada savaşan şeflerden biri.

Yukarıdan aşağı:

1 — Bir nota. Bir emir.

2 — Kuvvetile meşhur bir efsane tipi.

3 — Pek mühim. Bir nota.

4 — Büyük değil.

5 — Manavlarda bulunur.

6 — Arkadaş. Bir nota.

7 — Nebatlardan çıkan iplik. Abide.

8 — İlâve. Allah şerrinden korusun bir ruh hastalığı!

Geçen sayıdaki bulmacanın çözümü:

Soldan sağa:

1 — Makarna. 2 — Pi. 3 — Ampul.

4 — Et, ova. 5 — Eda, ek.

6 — Liralar. 7 — İl, Leb. 8- Kıyam.

Yukarıdan aşağı:

1 — Evli. 2 — Miat, İl, 3 — Er.

4 — Kapıdağı. 5 — Al. 6 — Rulo, ala.

7 — Verem. 8 — Atmak!

Sahibi: Sermet Muhtar ALUS
Neşriyat Müdürü: OSMAN N.
Cumhuriyet Matbaası İstanbul 1944

(S. 9 dan devam)

Uzatmıyalım, ninelerinin eski komşularından kırk ev kedisi, işgüzar bir hanım teyze araya girdi. (Şöyle kibar, şöyle görmüş geçirmiş, tombul, kara kaşlı kara gözlü, orta boylu, ve bilmem hangi paşanın torunu. Namusu, terbiyesi, kesip dikme, pişirip kotarma gibi kadın kadıncıklığı, hattâ udu da menentsiz!.) diyerek peşkeş çekti!..

Anlaşılan, zatışerif tombuldan, kara kaşlı kara gözlüden, orta boyludan hoşlanırmış. Kız kardeşlerinin karşı duruşlarına aldırış etmeden sözü kestirtti. Günü gelip nikâh memurluğuna gittiler. Nikâh kıyılır kıyılmaz, kılık kıyafet düşkünü, kıranta bir adam damadı karşısına çekip ültimatomu dayamaz mı?

— Bak bilmiş ol evlât, bizde meteliği hak getire; bin lira çeyiz parası isteriz. Kızıma otel mi, gazino mu, işte orada çalgılı çağanaklı, polkalı, kasap havalı, bol içkili düğün isteriz. Analarımızdan, babalarımızdan hep gördük.. En aşağı iki bin lira kıymetinde bir mücevher de takacaksınız!

Bay, apışıp kalmıştı. Bu teklifleri kabul edip sineye mi çekti, yoksa düğün olmadan ayrılma dâvası mı açtı, orasını siz yakıştırın!

Sermet Muhtar Alus

Karikatür müsabakamıza gelen cevaplar ve kazanan okuyucu

Yalnız bir sayıda bitmek üzere açtığımız karikatür müsabakasına gelen cevapların incelenmesi bitti.

Bu, yazısız karikatüre uydurulan nükteler arasında en uygun görüleni şudur:

« — Ömrümün sonuna kadar sürecek bir iş istiyorum bayım!..

« — Pekâlâ!.. Seni ihtikârla mücadele komisyonuna odacı yaptım!..»

Bu fıkrayı tertip eden okuyucumuz:

«Tarsus, Sofular mahallesi, No. 56, Togo Tarsus» tur.

Vâdettiğimiz karikatür albümü posta ile adresine gönderilmiştir.

Müsabakamıza gönderilen diğer fıkralar arasında da hoş nükteler varsa da bu resme en uygun olarak buna bulduk.

Bir okuyucumuz da «madem ki karikatürü yapan yazısını kaybetmiştir, parasını vermeyin!..» diyerek bir nükte yapmış.

Bir başkası da Cemal Nadirin Cumhuriyette çıkan bir karikatürünün yazısını aynen alıp göndermiş..

Her müsabakamızda olduğu gibi buna da büyük ilgi gösteren okuyucularımıza teşekkür ederiz.

A.

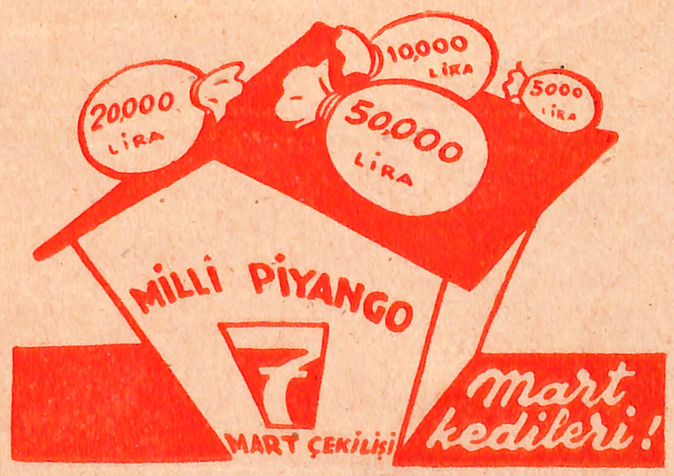

Tam bilet 3, yarım 1,5 lira
Çeyrek bilet 75 kuruş!

Ana hatlarile İngiliz edebiyatı

Nebioğlu yayınevi yeni bir kitap yayınladı. Seçtiği eserlerin değeri yüzünden az zamanda bütün memleket okurları tarafından büyük bir rağbet gören Nebioğlu yayınevi «Ana hatlarile İngiliz edebiyatı» adı altında çıkardığı bu yeni eserle millî kütüphanemize bir değerli eser daha kazandırmış oluyor.

Dünya edebiyatı arasında İngiliz edebiyatı hakkında toplu ve faydalı bir bilgi edinmek istiyenler için bundan iyi bir kitap olamaz. Bu kitap, en salâhiyetli kalemler vasıtasile, İngiliz edebiyatının ilk günlerinden son günlere kadar geçirdiği merhaleleri ve bu edebî devirlerin hususiyetlerini, her devrin büyük ediblerinden birer tercümeyi ihtiva etmektedir. Fiyatı 125 kuruştur.

Satış yeri: Cağaloğlu yokuşu, 43. Nebioğlu yayınevi. Posta kutusu: 644 İstanbul.

Tıb yolunda yılbaşı

Her yıl olduğu gibi bu yıl da Tıb Fakültesi talebesi, elbirliği ederek fevkalâde nefis bir albüm çıkarmışlardır.

Bu albüm, kuşe kâğıda dört renkle basılmış bir kapak içinde, fakülte profesörlerinin ve Tıb dünyamızda tanınmış bir çok üstatların karikatürlerile, sahifeler dolusu nükteli yazı ve şiirlerle süslenmiştir. Doktorlarımız kadar edib ve mizahçılarımızın da öğünecekleri bu eser 50 kuruş fiyatla kitabevinde satılmaktadır. Bir tane alınız.

Amcabey

SİYASÎ MİZAH MECMUASI

Sayı: 63

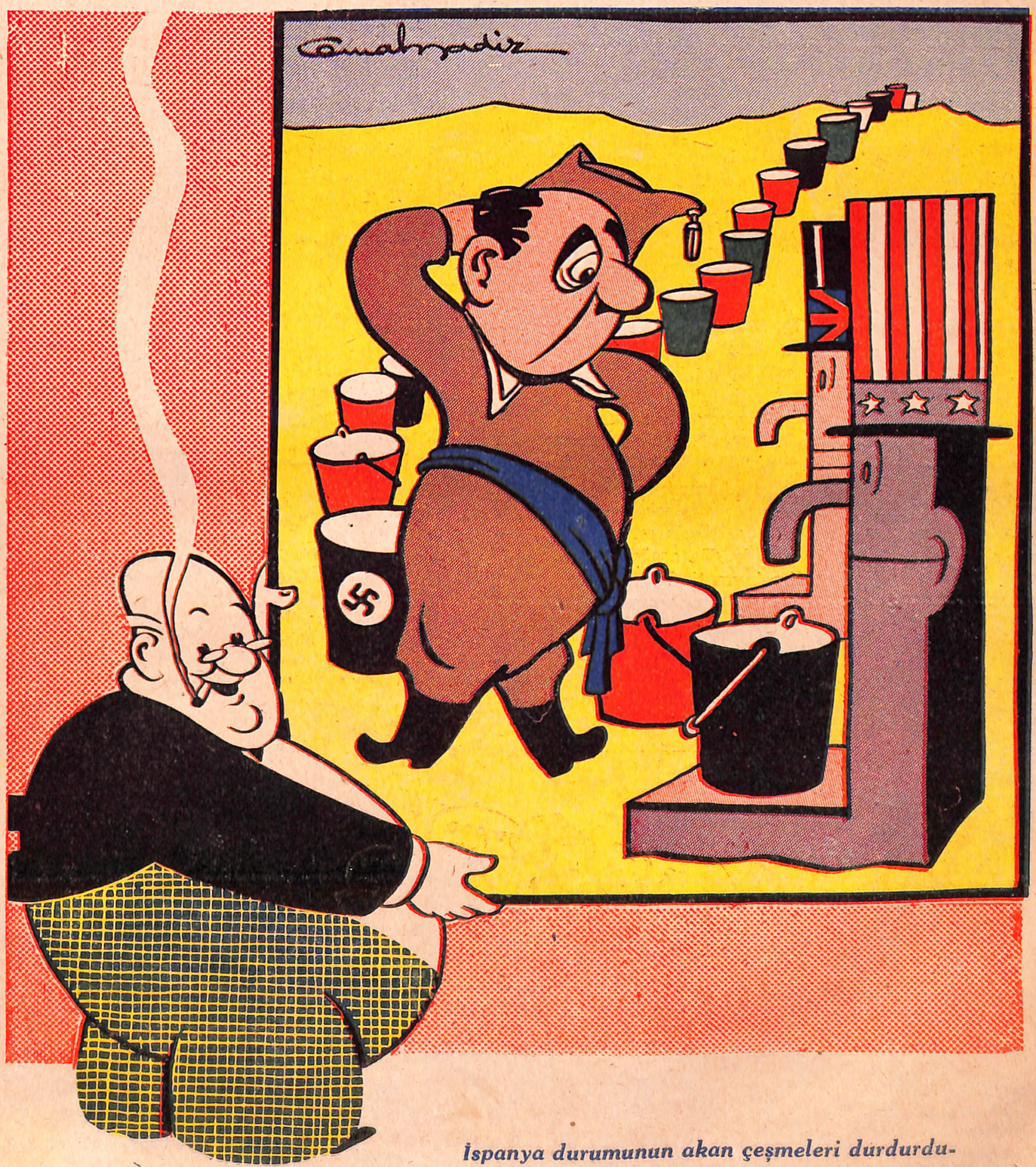

İspanya durumunun akan çeşmeleri durdurduğunun resmidir.